

Učiteľ v medicínskom vzdelávaní

Juraj Mokrý

Učiteľ v medicínskom vzdelávaní

- Vlastnosti kvalitného učiteľa
- Základné úlohy učiteľa
- Základné vzdelávacie princípy („FAIR“)
- Ako naučiť študentov učiť sa
- Hodnotenie kvality učiteľov
- Vzdelávanie učiteľov – „edukovanie edukátorov“

***„If you have responsibilities for teaching
you must develop the skills, attitudes
and practices of a competent teacher.“***

Good Medical Practice, UK General Medical Council

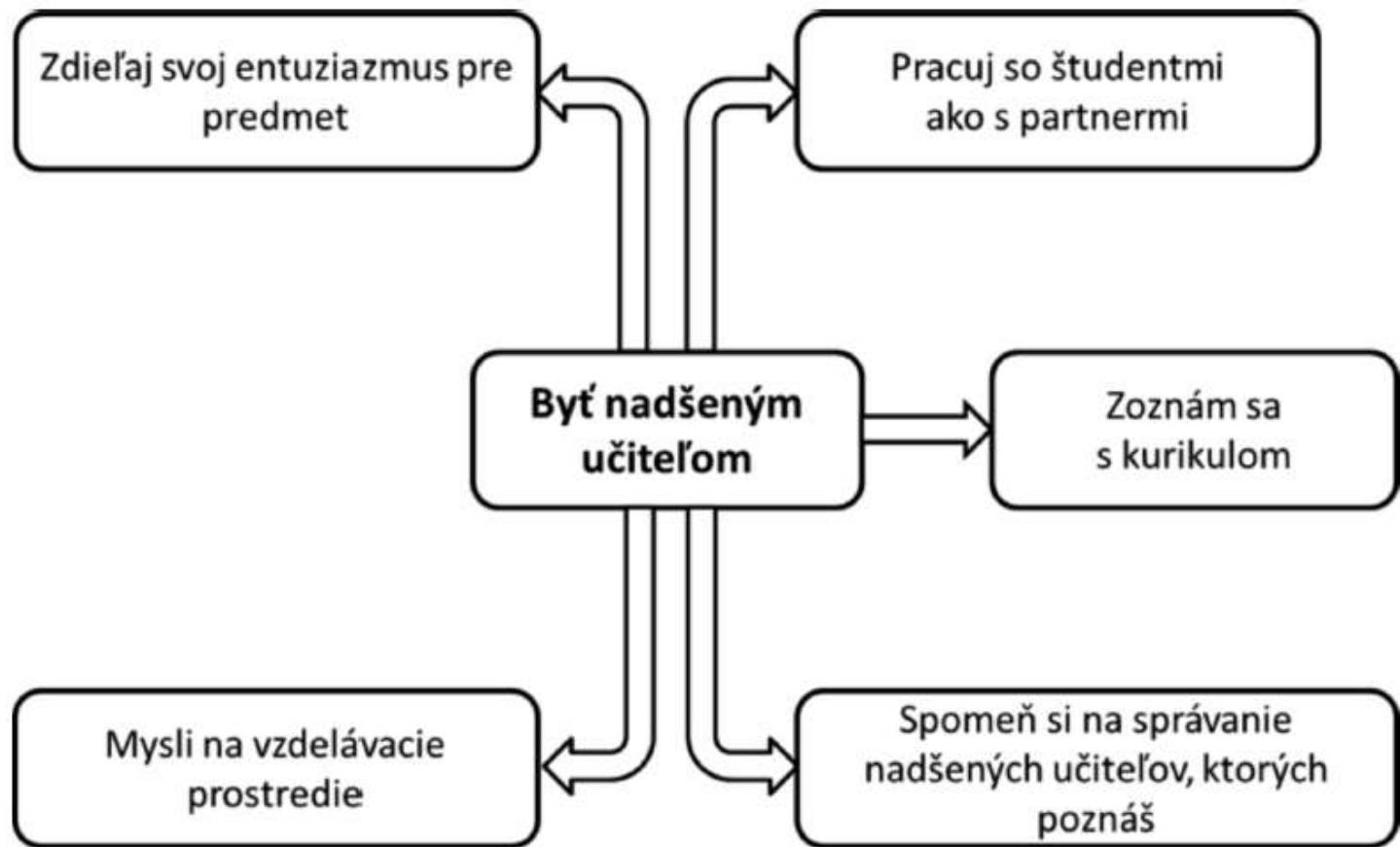

Kvalitný učiteľ

Nadšený/zanietený učiteľ

Harden, Laidlaw, 2012; Hanáček, Mokřý et al. 2018

Úlohy/roly učiteľa

Poskytovateľ informácií

- Prednášky v triede, klinika, semináre, praktiká

„*Role model*“ - vzor pre študenta

- Klinická práca, spôsob výučby, správanie sa

Podporovateľ učenia a mentor

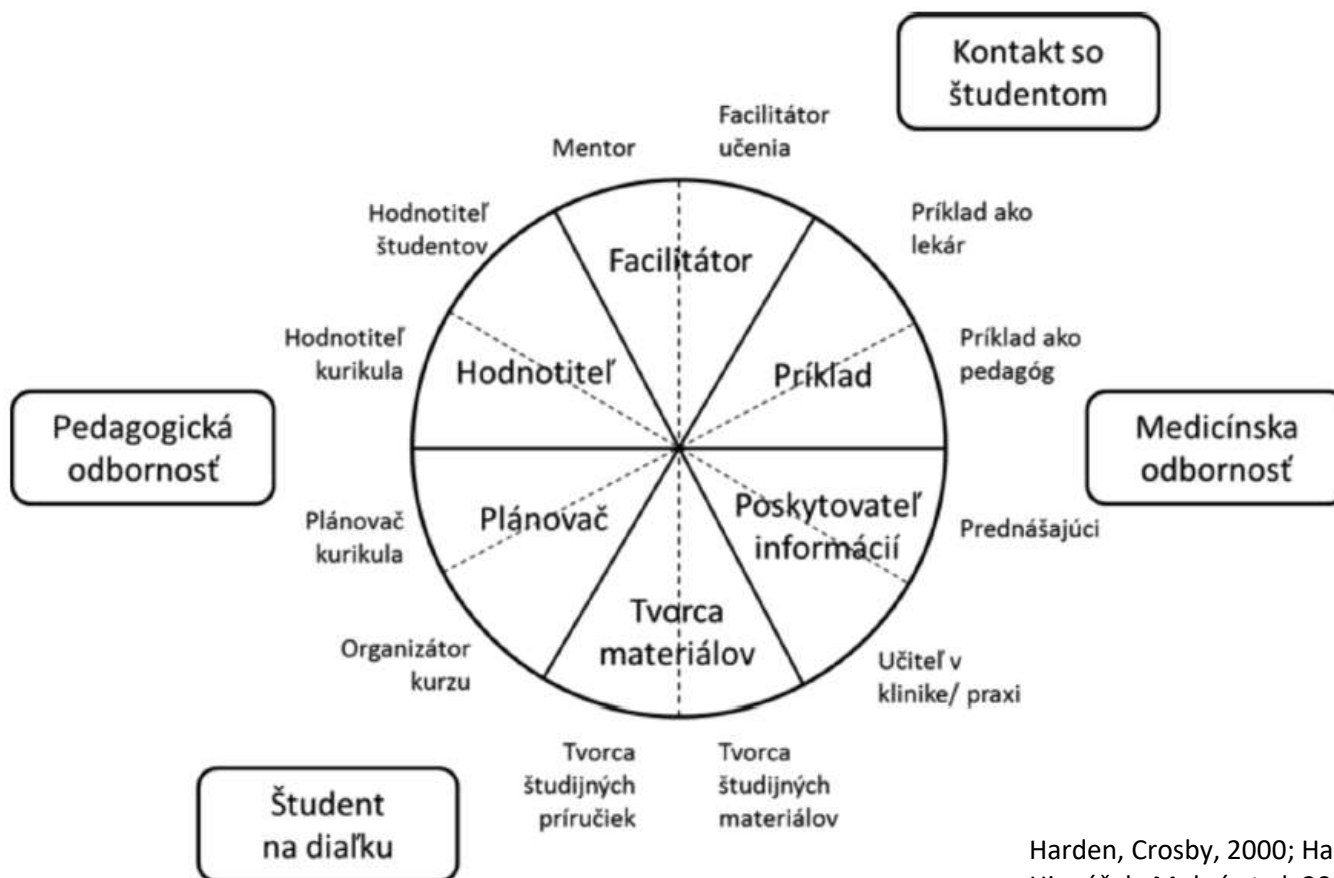
Hodnotiteľ učenia študentov (skúšajúci) a **kurikula** (študijného programu a učiteľov)

Plánovač kurikula a organizátor kurzu

Tvorca výučbových materiálov a študentských sprievodcov

Učiteľ ako...

Harden, Crosby, 2000; Harden, Laidlaw, 2012;
Hjanáček, Mokry et al. 2018

*A good teacher has since changed from
„one who explains things so well that students
understand“ to
„one who gets students to explain things so well that they
can be understood.“*

Steve Reinhart, 2000

Byť voči študentom **FAIR**...

F*eedback* – dávať študentom spätnú väzbu, aby postupne dosiahli požadované učebné ciele

A*ctivity* – zapájať študentov do aktívneho učenia a zabrániť pasivite

I*ndividualisation* – učenie prispôbiť individuálnym potrebám študentov

R*elevance* – prispôbiť učenie požadovaným „kariérnym“ cieľom

Harden RM, Laidlaw JM, 2012

Spätná väzba

Dôkladne **vysvetliť** posudzovanú problematiku

Nemala by byť spôsobom **hodnotenia**

Včasná a častá

Dôkladná príprava **vopred**

Má napomáhať v budúcom smerovaní štúdia a v **odstraňovaní chýb**

Pomáhať študentovi **pochopiť jej význam** a spôsob interpretácie

Podporovať študentov, aby ju realizovali aj **medzi sebou**, prípadne **samostatne**

Aktivita

Otázky k študentom aj počas prednášok

Semináre by nemali sklízať do pasívnej úlohy študenta – učiteľ len ako **facilitátor**

V klinike nie len pozorovať, ale aspoň v malom rozsahu **zapojiť** študentov do činnosti

Odporúčané študijné materiály by mali byť **interaktívne**

- vsunutie rôznych aktivít do textov a pod.

Využívanie modelov, **simulácií**, softvérov

Aktivita aj pri príprave **portfólií**

Individualizácia

Osobné schopnosti študenta

Motivácia a „motor“ ich učenia sa

Učebné **ciele** a kariérne očakávania

Spôsoby učenia sa

Miesto učenia sa (denne, diaľkovo)

Čas učenia sa

Individualizácia

Poskytnutie **rôznych spôsobov** výučby

Príprava a prispôsobenie **učebných materiálov rôzneho charakteru** a s **rôznou dostupnosťou**

Zabezpečenie možností **dostupnosti simulátorov** podľa **individuálnych časových potrieb**/rozsahu

Zvýšenie podielu **individuálnej voľby predmetov** v rámci „pregraduálnej špecializácie“

Relevantnosť

Pozor na **informačnú preťaženosť**

Integrácia nových oblastí medicíny

Význam učebných cieľov, ktoré boli v minulosti prehliadané

Relevantnosť

Vertikálna integrácia kurikula

Problémovo-orientovaný prístup k výučbe

Používanie virtuálnych pacientov

Jasné stanovenie učebných cieľov

Skúšky orientované viac na zvládnutie klinických zručností

Využívanie nových technológií (simulátory)

Ako byť považovaný za nadšeného učiteľa

1. Učte to, čomu veríte a čomu rozumiete.	6. Urobte učenie zaujímavým.
2. Obdivujte a chváľte študentov.	7. Nedržte sa slepo kurikula.
3. Ukážte vašu trpezlivosť.	8. Netváрте sa, že všetko viete.
4. Buďte spravodlivý voči všetkým rovnako.	9. Učte sa, aj keď ste v triede.
5. Buďte prístupný.	10. Nezneužívajte svoju silu.

Abbas H, 2013

*„A good teacher is like a candle –
it consumes itself to light the way for
others“*

Pedagogické vzdelávanie

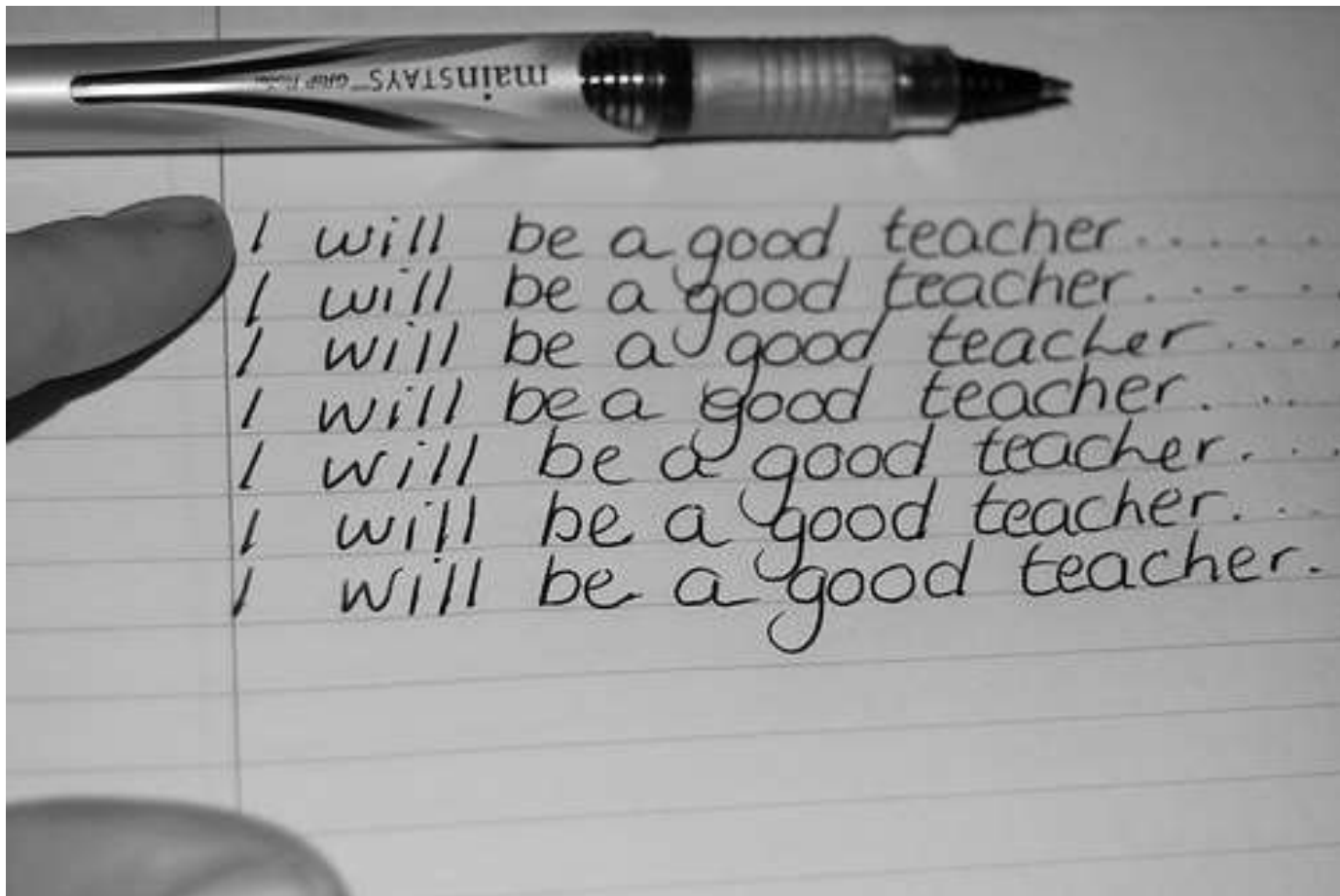

Sir William Osler

*It goes without saying
that no man can teach successfully
who is not at the same time a student.*

Takto to asi nepôjde...

Vzdelávacie formáty

Dlhodobé kurzy - 10-20 %
pracovného času počas 1-2 rokov

Zachované pedagogické, klinické,
vedecké a administratívne
povinnosti

Univerzitné/fakultné kurzy

Každomesačné **semináre**

Nezávislé **výskumné projekty**

Workshopy

- Interaktívne prednášky
- Diskusie v malých skupinách
- Cvičenia
- Hranie úloh a simulácie
- Zážitkové učenie

Semináre

Krátke kurzy

Stretnutia spolkov

Vzájomný koučing - „peer coaching“

Identifikácia individuálnych učebných cieľov

- napr. zdokonalenie sa v špecifických vyučovacích technikách

Cielené pozorovanie výučbového procesu kolegom

Poskytovane spätnej väzby, analýza, podpora

Podmienky vlastné pre učiteľa

- „domáce“ prostredie

Individualizácia učenia sa

Podpora spolupráce

Koučing - definovanie spôsobov, ako zvládať rôzne situácie

Mentoring

Podpora socializácie, rozvoja a vyzrievania pedagogického zboru

Podpora, výzvy a vízie individuálnej budúcej kariéry jednotlivých učiteľov

***Mentoring** - poučanie ako sa stať úspešnejším,
poskytovanie rád a vzorového správania*

Samostatné vzdelávanie

CME

„Reflection *in* action“

„Reflection *on* action“

Určenie vlastných potrieb učiteľa

- cestou seba-reflexie, hodnotením študentmi, alebo spätnou väzbou od kolegov
- Vytváranie svojich vlastných rozvojových aktivít

Nové technológie

Interaktívne inštruktážne programy

Vzdelávanie pomocou internetu

- Individualizácia programov
- Špecifické potreby
- Zdieľanie zdrojov a materiálov

Schön, 1983

FACE-TO-FACE COURSES

[ESME - Essential Skills in Medical Education](#): This introductory ESME course provides an overview of the competencies required of medical and healthcare professions teachers in their role as information provider, facilitator of learning, role model, curriculum planner, and assessor. The course has been designed to run in conjunction with AMEE and other medical education conferences

[ESMEA - Essential Skills in Medical Education Assessment](#): The ESMEA course provides an introduction to the fundamental principles of assessment and is aimed at people new to assessment who wish to gain a thorough foundation in the subject.

[ESCEL – Essential Skills in Computer-Enhanced Learning](#): The ESCEL course prepares participants to develop, deliver, and evaluate computer-enhanced learning activities using sound educational principles and a range of creative technologies.

[ESCEPD – Essential Skills for Continuing Education and Professional Development](#): The ESCEPD provides an introduction to those who are currently involved in the planning, organization and/or implementation of medical (health) education at the continuing professional development level.

[ESMESim – Essential Skills in Medical Education Simulation](#): The ESMESim course provides an introduction to essential skills for delivering simulation-based healthcare education through a variety of techniques and technologies.

[RESME](#) – Research Essential Skills in Medical Education: The RESME course provides an introduction to the essential principles and methods of conducting research in medical education: formulating research questions, choosing a research approach, selecting an appropriate methodology, and constructing a research plan.

Správy z kurzov **ESME**, **ESMEA** a **ESCEL** a podrobnejšie informácie o nich nájdete na <http://pedagogika.jfmed.uniba.sk/index.php/download>

ONLINE COURSES

[ESMEOnline - Essential Skills in Medical Education](#) - A high quality online course for teachers in the healthcare professions: This 12 week course is aimed at those new to teaching and at teachers with years of experience who would like a greater understanding of the basic principles and an update on current best practice. The course recognises that, with appropriate help, all, even those with considerable experience, can improve their skills in teaching. [Download the ESME Online Flyer](#) for more details.

[ESME Leadership Online – Essential Skills in Medical Education Leadership Online](#): This 8 week online course focuses on leadership skills and the abilities necessary to sustain and adapt graduate and postgraduate health professions education programmes in a rapidly changing and uncertain world. Four essential themes will be interwoven during the eight-week course: adaptive leadership; practical approaches to working with stability~instability; sustainability and negotiation skills. Download the [ESME Leadership Online Flyer](#) for more details.

Magisterský program

MMEd, MEHP, MScMed, MEHSP, MHPE, MAMed, MMedPed, MClinEd

Rôzne univerzity v Európe a vo svete

Finančne náročné, zväčša **trojročné**

Denné aj diaľkové (**online**) štúdium

ARG (1), AUS (4), BAN (1), BRA (1), CAN (8), CHI (2), EGY (1), GER (2), IND (1), INN (1), IRI (7), IRL (2), ITA (1), MAL (2), MEX (1), NED (1), PAK (3), PER (1), PHI (2), POR (1), SAU (2), JAR (2), ESP (2), SWE (1), SUI (1), THA (1), TUR (4), UK (25), USA (28)

Najznámejšie v Európe: Berlín, Bern, Dundee, Heidelberg, Maastricht, Stockholm

<http://www.faimer.org/resources/mastersmeded.html>

Tekian A, Harris I. [Preparing health professions education leaders worldwide: A description of masters-level programs](#). Medical Teacher. 2012;34(1):52-58.

Odporúčaná literatúra

Hanáček J, Mokrý J et al. Trendy v medicínskom vzdelávaní a hodnotení jeho výsledkov. Osveta, 2018.

Harden RM, Laidlaw JM. Essential Skills for a Medical Teacher. An Introduction to Teaching and Learning in Medicine. Churchill Livingstone Elsevier, 2012

Jeffries WB, Huggett KN eds. An Introduction to Medical teaching. Springer, 2010

Dent JA, Harden RM. A Practical Guide for Medical Teachers. Churchill Livingstone Elsevier, 2009